

hvor der i et Amt ligger 2 Høiskoler, som begge indgave Beggjæring om Understøttelse til Ministeren; Ministeren prøvede og undersøgte deres indbyrdes Forhold og hele Stilling, og svarede derefter til Skoleraadet, at han fandt, der tilkom dem af Sorø Academie hver et lige stort Beløb, nemlig 400 Rd., men nu var Skoleraadet af en anden Mening, det siger: den ene Skole ville vi ikke af vore Midler give den allermindeste Understøttelse, den anden derimod ønske vi skal have en større Understøttelse end den, Ministeren har fundet det rigtigt at give, vi ønske, at den foruden de 400 Rd. fra Sorø skal have endnu 400 Rd., og dem bevilge vi til den, men deraf skal jo, vel at mærke, Staten udrede de 200 Rd., og altsaa kommer Staten til imod sin udtryffeligt udtalte Villie, at give den ene Høiskole 600 Rd. og den anden 400 Rd., efterat den har undersøgt Forholdene og fundet, at begge burde have lige meget. Det er dog virkelig et aldeles uregelmæssigt Forhold, som ikke kan gaae an. Saa siger det ærede Medlem, at vi derved ville quæle Skoleraadenes Svær for at fremme Almeenoplysningen. Nei, det er paa ingen Maade vor Tanke; det er kun vor Tanke, at, forsaavidt de ville fremme Almeenoplysningen, skulle de selv give Bidrag dertil, og er der saa et eller andet Formaal, som de troe, det tillige kan have Interesse for Staten at give Understøttelse til, saa staaer det dem frit for at henvende sig til Ministeriet med et Andragende derom, og hvis dette finder Andragendet begrundet, vil det komme til Rigsdagen og sige: der er et Formaal, der fortjener Understøttelse, ville I give Bidrag dertil, og jeg veed ikke rettere, end at Rigsdagen tidligere ved saadanne Leiligheder har vist sig meget villig til at understøtte slige Formaal. Der er jo ikke blot Bevilling paa vor Finantslov til Folkehøiskoler, men der er ogsaa Bevillinger til Realskoler. Jeg kan f. Ex. nævne den i Kolding, som netop er en af dem, hvortil Skoleraadene give et meget betydeligt Bidrag. Der staaer saaledes paa Finantsloven opført til Skolevæsenet i Slagelse og Kolding 3,500 Rd. (jeg veed ikke, hvor meget der falder paa hver Skole); men til Realskolen i Kolding bevilger Skoleraadet for

Veile Amt, saavidt jeg veed, 1,000 Rd. Af disse 1,000 Rd. giver Staten altsaa i Virkeligheden de 500 Rd., altsaa et ikke ringe Beløb udover, hvad vi ligefrem bevilge paa Finantsloven. Der er jo Intet til Hinder for, at vedkommende Amtscommuner kunne, naar der er saadanne communale Formaal, som den finder, at Staten bør fremme, henvende sig til den og der søge Understøttelse. Det var jo ogsaa muligt, at man istedetfor denne Sum, som saaledes gaaer ud paa den ene Side af Finantsloven, kunde paa en anden Side indsætte en bestemt Sum netop til Fremme af den Slags Underviisning, og at det da paa lignende Maade, som med Folkehøiskolerne, kunde med Hensyn til disse Skoler, Realskoler, Haandgjæringskoler eller hvad det nu kunde være, overlades til Ministeriet at træffe Bestemmelse derom efter i det enkelte Tilfælde at have undersøgt Sagen, thi saa havde vi Sikkerhed for, at Pengene da ogsaa kom til Anvendelse paa saadanne Steder, hvor det fandtes af Ministeriet at være rigtigt. Det var da ikke, som det nu skete, det vedkommende Communeraad, der aldeles efter eget Lykke, i et Amt paa een Maade og i et andet Amt paa en anden Maade, kunde beskaffe Statskassen. Jeg kan altsaa ikke see Andet, end at det slet ikke kan gaae an, at vi gaae ind paa Forslaget under Nr. 2. Forøvrigt skal jeg udtale det Ønske, at Forslaget under Nr. 3, som den høitærede Minister har tiltraadt, maa blive vedtaget; det vil upaatvilelig ikke berede Lovforslaget nogen Vanffelighed paa dets videre Gang, og heller ikke troer jeg, at dette vil være Tilfældet med Forslaget af Mindretallet under Nr. 1 om at nedsætte det høieste Beløb for Bemyndigelsen; thi det er, som sagt, allerede tidligere foreslaaet af Ministeriet.

Th. Nielsen: Maa jeg bede om Ordet.

Den svingende Formand: Er det for en meget kort Bemærkning?

Th. Nielsen: Ja.